

branimir
donat

SLIKARSTVO TOMISLAVA HRUŠKOVCA

...Očiti primjer jednog neforsiranog minijaturiste. Ovaj je slikar sklon sitnim detaljima, prezire dekorativnost, odbacuje brbljavošću anegdote, ali zato ne-trremično promatra mikrostrukture koje je vjerovatno prvi puta otkrio i detaljno se s njima upoznao za vrijeme svog studija biologije. Međutim, ono što su slikari prošlih i uzalud ponavljali, no ipak neponovljivih epoha otkrivali kao strukturu ili svijetlosnu mrlju nekog detalja ovaj mladi slikar prihvata zadovoljno kao objekt dostojan poune pažnje gledanja i brižljive djelatnosti slikarske tehnologije. Drevni slikari bijahu nenadmašivi zanatlije u umijeću pripremanja boja, ali to umijeće nije se nalazilo samo pod protekcijom zanata, dakle pod protekcijom onog umijeća koje se naslijeđuje od učitelja i brižno čuva kao patent ili svojina jedne radionice ili slikarske škole, ono je između ostalog uvijek bilo i sastavni dio vlastitog umijeća svakog stvaraoća. Zato nije nimalo čudno što i danas mnogi likovni umjetnici mnogo truda i srpljenja, pa čak i samog stvaranja posvećuju iskušavanju materijala. Jasno, novo slikarstvo traga

u prvom redu za oblicima, ali oni se mogu najprije otkriti u mediju novih ili barem još u slikarstvu nekorisćenih materijala. Izgleda da je suvremeno slikarstvo već potpuno zaboravilo onu drevnu vrlinu korišćenja drevno poseže za novim materijalima. Vijek plastike, vijek organske kemije donio je i slikarstvu nove materijale i jasno isto tako nove mogućnosti istraživanja, koje mnogi od naših suvremenika vrlo rado koriste.

I ovaj slikar, koji je relativno rano otkrio da slikarstvo ne živi od vjernosti oponašanja, već u prvom redu od uvjerljivosti, kombinatorike, a ona uvijek računata i na mogućnosti koju nam pruža slučajnost.

Zato nije nimalo čudno što je akt slikanja kod ovog slikara izraz jedne robusne sile pokoravanja. Malene dimenzije u okvirima kojih se sve to događa nimalo ne smeta postizavanju snažnih intenziteta, njime dominira dakako strast i konzekventno već spominjanoj robusnosti-nasilje. Materijal je u tom slikarstvu ona neophodna ženskoš, on se mora podavati toj stihiji, tom intenzivnom, no kratkotrajnom nasilju stvaranja. Baš ova muškost

kojoj je strana svaka metodičnost obožavanja jedna je uporišna točka u razumijevanju ovog slikarstva. No ipak može se ponekad govoriti i o jednoj metodičnoj i njegovanoj spontanosti, dakle jednom izgrađenom iskustvu.

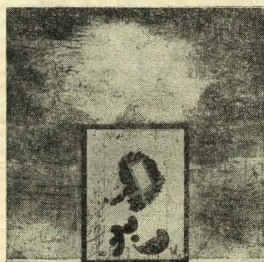
Ovaj je slikar ustao protiv ljepote ili dopadljivosti kao nužnog programa neke umjetnosti, njegova vizija je uperena protiv sveg iskustva podraživanja. Slikanje nije preslikavanje, već stvaranje. Čega? Slika? Ne nego u prvom redu otkrivanje novih likovnih oblika. Jasno, cilj umjetničkog djela nikako ne može biti ono samo. Njegov pravi smisao, nužno opravdanje postojanja otkrivamo očito u istraživanju. Umjetnina je tek ono što možemo smatrati otkrićem, a tome streme gotovo sve slike Tomislava Hruškova. Zato mi u tom slikarstvu iznad svega za sada cijereni aktivnost, ono neprekidno događanje, otkrivanje, istraživanje. To slikarstvo prezire pasivno registriranje likovnih fenomena (pikturalnih, plastičnih itd.). I priroda stvara oblike, šta više oni su tako brojni i raznoliki da ih ne možemo sve ni prebrojiti, ali umjetnost

slikanja traži uvijek nove i nove, u prirodi još neviđene forme. Za nju svaki novi oblik, svaka nova struktura ima svoje značenje, svaka slika potvrđuje jednog upornog istraživanja. No mi stojimo pred jednom nedoumicom, ali zar je slikarstvo samo jedno umijeće na nivou tehnoloških istraživanja, registriranje zanatskih iskustava? Takvih bremenitih pitanja mogli bi navesti siljaset povodom svakog razgovora o modernom slikarstvu. Nije u pitanju nikakova retorska elegancija, niti težnja za dopadljivošću — već postupci većeg dijela suvremene umjetnosti. Uostalom ova se pitanja odnose ponekad i na stvaranje ovog mladog slikara.

Slikarstvo Tomislava Hruškova nije samo niz slučajnosti ili pak bljesak pojedinačnih intuitivnih otkrića, ono nosi u svojoj srži snažnu potrebu za istraživanjem. U tome nalazimo opravdanje eksperimentalnog značaja njegovih slika. Nastale sve iz jednog kratkog, intenzivnog stvaralačkog polja, one nose na sebi u svojim bogatim i raznolikim oblicima neposrednu potvrdu jedne grozničave potrebe stvaranja, jedne aktivnosti fantazije, ali i tehnološkog postupka. Šta jedna takva aktivnost uključuje? — U prvom redu jednu poetski metamorfozu materijala u metaforsku stvaralačku aktivnost, no ona nas isto tako upućuje na vjerovanje, da svaki organski stil slikanja započinje svoja stvaralačka istraživanja ispočetka, koji vodi zatim zrelosti i umoru manire, dakle utrućuju nužne potrebe za onim, u umjetnosti uvijek tako neophodnim otkrivanjem. U ovom trenutku Hruškovo slikarstvo i otkrivanje još uvijek su najprikladniji sinonimi.

10-74599175

LIKOVNI PRILOZI U
OVOM BROJU:
na 1., 4., 7., 8., 9., 12., 13., i 19. strani
BRANKO MILJUS;
na 2., 5., 6. i 18. strani
TOMISLAV HRUŠKOVAC;
na 10., 11., 14. i 16. strani
JOVAN LUKIĆ I
na 3. strani iz filma DUSA NA
VUKOTIĆA „IGRA“.

10-74599691
zavojite stepenice, k njoj!

1.
Pripremajući se jedne večeri za sam
rekoh sebi:
ona je divna
ja je prosto volim

Koliko sam dugo bio pod tim iznenađnim
i blagotvornim uplivom:
gledajući je i slušajući je
pomno!

2.
Veliku mirnu površinu reke
veliku površinu mora u bonaci
veliku površinu jezera
umirenu listovima lokvanja
površinu kakvog bunara
površinu kakvog basena
površinu neke cisterne
(za prikupljanje kišnice ili snega u bezvodnim
krajevima)

samo ponekad
čelom talasajući!

3.
Motreći na sve što je tek zaustila
Motreći na sve što je zaustila jezikom
Motreći na sve što je zaustila željom
Motreći na sve što je zaustila
u pravcu mora
Motreći na sve što je zaustila
u pravcu reke ptice drveta
Motreći na sve što je zaustila u pogledu
svojih haljima
Motreći na sve što je zaustila u pogledu
zdravlja i vremena
Motreći na sve što je zaustila smerajući
na dolazak proljeća
Motreći na sve što je zaustila smerajući
na svoj grad i ulicu
Na sve što je tek zaustila
motreći
pozorno!

4.
A stranstvovanja?

Pouzdaš se u svoja jedra i vetar
(moreplovac)
Pouzdaš se u svog konja
(konjanik)
i pouzdaš se u svoju kamilu magarca trvaca
(jahač upšte)
Pouzdaš se u svoja krila
(ptica)
i pouzdaš se u svoja krila
(leptir slepi miš pilot)
Pouzdaš se u svoje peraje
(dvadeset hiljada vrsta riba)
i pouzdaš se u svoje peraje
(kit)
Pouzdaš se u svoje noge
(pešak)
i pouzdaš se samo u svoje noge
(isključivo zver)
Pouzdaš se u svoje noge i ruke
(plivač)
Pouzdaš se svako u šta ima da se pouzda
svi kreću na put.

A ja samo sa svojom ljubavlju
kao jedinom poputinom
A ja samo sa svojom ljubavlju
kao ladarinom
Sa svojom ljubavlju i kao mostarinom
Polazim....

5.
Ne nadoh drugo do nerve
od poznatog lista
koji je pojeła svilena buda
i sama
već bitva

Ne nadoh drugo do korenje
od visokih dječjih hrastova
ophrvanih mahovinom i imelom
gde dolazismo
letos!

6.
Kao veliki nacionalni parkovi...
zaustih

Približavah ti se opasno i dugo
kao što se s planine
— serpentinama —
približavamo gradu u kotlini

Naginjah ti
kao što reka naginje moru

Sećam se
nešto sam ti još u početku
ove pesme hteo reći —
govorim ti:
od velikih nacionalnih parkova — lepša si!

Miodrag STANISAVLJEVIĆ

10-74599993
ukršteni reči broj 2

Gledam ovaj svet
raspoređen u šahovskim poljima

vodoravno
na vrhu brega smeh zastire oči
u laticama se raspoznaju
tragovi prstiju
nesvesnih proljeća
vodoravnom smrću
ožičevu utrućule zvezde
visoko kruže oblaci
kišu miluju

uspravno
na zemlji odmara se žena
i niko joj ruku ne pruža
niko je imenom ne zove
niko joj nokte ne ljubi
uspravno
na zemlji odmara se žena
jedna crna ptica
mrsi sve poglede
jedna crna ptica
odeva je u belu haljinu
a čovek
koso
stoji na oblaku
koso peva za sreću
koso je doziva
ona ne čuje
ona ne razume
ona se uspravno odmara
od leta do leta
i ne da da je cvetovi oplakuju

Dušanika KUKOLJ

10-74600995
pišu mi ptice

Pišu mi ptice iz severne Kine
Vazduh je gušti i od mesečine
i meksi od svile
I od pomrčine
Pišu mi ptice iz severne Kine
Da čovek raste samo dve trećine
Od stabla iza kojeg počinju visine.

Pišu mi ptice sa ostrva Kreje
Ledeni breg Sunce zalud greje
Jer samo davljenik ka obali žuri
Pišu mi ptice da se čovek smeje
Kada se sav oko srca zguri
Te radost života po sokacima veje
Kao kikot snega u mračnoj guduri.
Pišu mi ptice, a ko da im veruje
Kada mi sasvim drugo pišu guje
Pišu mi ptice, preko kolena, iz oluje
Pišu mi ptice a pišu i guje
A ko može svima da veruje
Svi viču a niko nikog ne čuje
I ptičija reč može da otruje.

Lujo DANOJLIĆ